

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **M. S.**, nar. X,
st. přísl. X,
t. č. bytem X,
zastoupen Mgr. Vratislavem Tauberem,
advokátem se sídlem nám. 28. října 1898/9, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne ze dne 8. 2. 2019, č. j. OAM-934/ZA-ZA11-K02-2018,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladu řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle ustanovení

§ 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

2. Dne 5. 11. 2018 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen „ČR“). V žádosti uvedl, že je státním příslušníkem Ukrajiny, ukrajinské národnosti, řeckokatolického vyznání, dorozumí se ukrajinsky a česky, nebyl politicky aktivní a je zdravý. Dále sdělil, že je rozvedený, bezdětný, ve vlasti žil naposledy v X. Z Ukrajiny vycestoval letecky a na území ČR vstoupil dne 11. 8. 2018. O udělení mezinárodní ochrany žádal poprvé. K důvodům žádosti žalobce uvedl, že ho chtějí povolát do armády, na Ukrajině nemá co dělat a vláda nemyslí na lidi.
3. V průběhu pohovoru k žádosti dne 8. 11. 2018 konstatoval, že ve vlasti pracoval jako traktorista a na stavbách. O mezinárodní ochranu nepožádal bezprostředně po příjezdu do ČR, protože přemýšlel o návratu do vlasti a následně si řekl, že ne. V návratu mu brání odvod do armády, na Ukrajině nemá co dělat a nemá ani ženu s dětmi. Povolání do armády neobdržel, nicméně policie s lidmi z armády jezdí vyhledávat služby schopné chlapce. V jednom případě byli u žalobce, nicméně doma byla jenom jeho matka. Základní vojenskou službu nevykonal, protože zaplatil úplatek a nepovolali ho. Nyní by se z odvodu vyplatit nemohl. Nástup do armády odmítá a nechce střílet, protože prezident z války bohatne a člověk musí riskovat vlastní život. Na dotaz, že konflikt vypukl v roce 2014 a žalobce nebyl povolán, uvedl, že se doma schovával a nelegálně pracoval. Předvolání do armády dostával, ale nepřebíral je. Neví, kdy mu přišlo poslední předvolání. Ke sdělení žalovaného, že se od října 2016 armáda profesionalizovala a neodvádí se, žalobce konstatoval, že se *de facto* odvádí. Pokud člověk odmítne, může jít do vězení. Z Ukrajiny vycestoval bez problémů na svůj pas a o mezinárodní ochranu požádal kvůli událostem na Ukrajině. Jiným způsobem by si pobyt v ČR legalizovat nemohl a neví, kde by na to vzal dokumenty. V případě nuceného návratu do vlasti se může vrátit do matčina domu. V zemi jeho původu nejsou vyhlídky a práce. Do odchodu z vlasti neměl žádné problémy, a to ani se státními orgány, úřady, soudy, policií nebo armádou, ani kvůli rase, národnosti, pohlaví nebo náboženskému přesvědčení. Když by se změnila vláda, skončila válka a zlepšila ekonomická situace, vrátil by se do vlasti.
4. Žalovaným bylo v napadeném rozhodnutí objasněno, že důvodem žádosti žalobce je obava z povolání do armády, zhoršená ekonomická situace na Ukrajině a legalizace pobytu na území ČR.
5. Žalovaný při svém rozhodování vycházel především z výpovědi žalobce a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, tedy z informace OAMP Ukrajina – Situace v zemi z roku 2018, informace MZV ČR z 16. 5. 2018 a informace MZV ČR z 12. 6. 2018.
6. Žalobce následně nevyužil možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, nenavrhł žádné další podklady pro rozhodnutí a ani proti uvedeným zdrojům informací nevyslovil námitky.
7. Žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující

k uplatňování politických práv a svobod dle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalobce výslovně uvedl, že nebyl politicky aktivní a neměl potíže spojené s uplatňováním politickým práv a svobod.

8. Žalovaný v případě žalobce rovněž neshledal při návratu do vlasti odůvodněný strach z pronásledování z důvodů ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, když konstatoval, že jak postavení kurdské menšiny, tak podmínky výkonu povinné základní vojenské služby nedosahují v Turecku charakteru pronásledování či rizika reálné hrozby vážné újmy.
9. Žalovaný v případě žalobce rovněž neshledal při návratu do vlasti odůvodněný strach z pronásledování z důvodů ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, když konstatoval, že žalobce neuvedl, že by vlast opustil nedobrovolně z důvodu jakéhokoli pronásledování, naopak potvrdil, že bez potíží vycestoval na svůj biometrický pas a do odchodu z vlasti neměl žádné problémy. Žalovaný tak nedospěl k závěru o odůvodněné obavě žalobce z pronásledování na Ukrajině ve smyslu zákona o azylu, naopak o jeho snaze zajistit si podanou žádostí pobyt v zemi s vyšší životní úrovní a lepší ekonomickou situací, jak nepřímě vyplynulo z jím sdělených skutečností. Stran obav žalobce z odvodu do armády žalovaný konstatoval, že snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem k udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností. Odvodní věk pro zdravotně způsobilé muže je mezi 18 až 27 lety, žalobce se za úplatek ze základní vojenské služby vyplatil a s ohledem na svůj věk nyní odvodovým limitům nepodléhá. Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin, přičemž žalobce údajně žádný z jemu doručených předvolání nepřezval, tudíž pro něj nemá žádné právní účinky. Žalovaný poukázal na účelovost tvrzení žalobce, který v rozporu s oficiálními informacemi z objektivních a obecně uznávaných zdrojů tvrdil, že na Ukrajině jsou muži stále odváděni, přestože byl žalovaným konfrontován s informací, že od října 2016 se armáda profesionalizovala a odvody neprobíhají. Dále si nevzpomněl, kdy mu naposledy bylo předvolání doručeno a podle svých tvrzení se od vypuknutí konfliktu skrýval, což žalovaný považoval za zjevně nepravděpodobné, zejména pokud se žalobce údajně ze základní vojenské služby za úplatek vykoupil a neobjasnil, z jakého důvodu tak neučinil po opakovaném zájmu vojenské správy o něj. Žalobce z vlasti vycestoval na svůj biometrický pas bez problémů, tedy i přes tvrzený zájem vojenské správy o něj a návštěvy u něj doma, která pro něj neměla žádné negativní důsledky. Z podkladů rovněž vyplývá, že po částečné mobilizaci, stabilizaci situace na východě Ukrajiny a zakonzervování ozbrojeného konfliktu výhradně na území Doněcké a Luhanské oblasti, nebyla v důsledku Minských dohod v roce 2016 a 2017 vyhlášena žádná další mobilizace a o mobilizaci se ani neuvažuje. Žalobce nadto nejprve tvrdil, že žádné předvolání do armády nedostal, následně svou výpověď opravil, že předvolání dostával, pouze je nepřebíral. Samotná povinnost každého občana Ukrajiny účastnit se základní vojenské služby nebo v rámci mobilizace jakéhokoli dalšího výcviku či dokonce bojových operací, pokud je zaměřena na veškeré bojeschopné muže bez ohledu na jejich rasu, národnosti či náboženství, nemůže být chápána jako pronásledování jednotlivců ze strany ukrajinských státních orgánů, a to ani v případě následného nasazení vojáků do konfliktních oblastí.

10. Za důvod pro udělení azylu nelze dle žalovaného považovat ani zhoršenou bezpečnostní situaci na Ukrajině, která panuje pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, kde se bezprostřední incidenty soustřeďují na tzv. linii dotyku. Žalovaný nepopřel, že na Ukrajině probíhá vnitřní ozbrojený konflikt, avšak je jím zasažena pouze malá část země a žalobci nic nebrání v tom, aby žil v některé z 22 z celkového počtu 24 oblastí, na které je Ukrajina administrativně rozdělena. Žalobce žil před odchodem z vlasti ve městě X v Ivanofrankivské oblasti, ve které nedocházelo k žádným bezpečnostním incidentům a oblast je pod plnou kontrolou ukrajinské centrální vlády.
11. Stran zhoršené ekonomické situace na Ukrajině žalovaný konstatoval, že důvody pro udělení azylu jsou vymezeny taxativně a nelze je rozšiřovat. Žalobce je zdravý, mladý muž v produktivním věku, není příslušníkem národnosti menšiny a neuvedl žádnou překážku, pro kterou by po návratu do vlasti opětovně nenašel uplatnění na ukrajinském pracovním trhu. Tvrzení žalobce proto žalovaný považoval za čistě účelová.
12. V případě žalobce neshledal žádné důvody, které by bylo možné označit za azylově významné a konstatuje, že nemá pochybnosti o skutečném důvodu jmenovaným podané žádosti, který ji využil jako prostředek legalizace pobytu na území ČR. V případě žalobce, že o institut mezinárodní ochrany dlouhodobě nejevil žádný zájem, přestože tuto možnost nepochybně měl, pouze vypovídá o tom, že situaci ve své zemi nepociťoval nijak palčivě. Žalobce byl konfrontován s možností legalizace pobytu jiným způsobem, nicméně tuto variantu odmítl, protože by si musel zajistit k tomu potřebné podklady. Žalovaný tedy v případě žalobce neshledal při návratu do vlasti odůvodněný strach z pronásledování z důvodů ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu.
13. Žalovaný dále konstatoval, že žalobce nesplňuje ani důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny.
14. Následně žalovaný zkoumal, zda žalobci nelze udělit azyl z humanitárních důvodů dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Zabýval se rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. Z výpovědí žalobce v průběhu správního řízení nevyplynul žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu. Žalobce je mladý, zdravý muž v produktivním věku, nemá žádnou vyživovací povinnost ani rodinné vazby v ČR. Na Ukrajině našel pracovní uplatnění a v průběhu řízení neuvedl žádné objektivní skutečnosti, které by mu bránily, ve zpětné integraci na ukrajinský pracovní trh, který vykazuje příznivou úroveň nezaměstnanosti okolo 10%. Po návratu do vlasti může nalézt nezbytné zázemí v domě svojí matky. Udělení humanitárního azylu se žalobce nadto ani nijak výslovně nedomáhal. Žalovaný tedy nezjistil zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu.
15. Současně žalovaný zkoumal, zda žalobce nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany. Konstatoval, že žalobce neuvedl a ani žalovaný nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žalobci hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, neboť tento byl na Ukrajině zrušen již v roce 2000. Žalovaný dále nezjistil žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by byl žalobce na

Ukrajinské vystavení mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestu nebo hrozícímu nebezpečí vážné újmy. S ohledem na jeho bezproblémový dosavadní život v jeho vlasti ve vztahu k ukrajinským státním orgánům a bezpečnostním složkám, legalnost jeho vycestování ze země a absenci jakéhokoli trestního stíhání jeho osoby v zemi původu není žádný objektivní důvod se domnívat, že by se v případě návratu do vlasti mělo na jeho situaci cokoliv měnit, a že by tam čelil jakýmkoli vážným problémům, tím méně pak v rovině mučení či nelidského a ponižujícího zacházení. Žalovaný opět poukázal na zjevnou snahu žalobce legalizovat si zde podanou žádost o další pobyt, na místo aby využil k tomu konformního zákona o pobytu cizinců a skutečnost, že žalobce po příjezdu do ČR o mezinárodní ochranu nejevil zájem a neměl v úmyslu o ni požádat, naopak uvažoval o dobrovolném návratu do vlasti. Zhoršená ekonomická situace v zemi původu žalobce dopadající rovným dílem na obyvatelstvo nepochybně nic nevypovídá o reálně a bezprostředně hrozícímu nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu, naopak o jeho záměru setrvat v zemi s vyšším životním standardem. Stran jeho obav z povolání do armády žalovaný zopakoval, že branná povinnost je legitimní občanskou povinností, žalobce žádný z jemu doručených předvolání nepřevzal a dle žalovaného žádná další mobilizace neproběhla, v budoucnu se o ní neuvažuje a ukrajinská armáda se profesionalizovala.

16. Žalovaný se zabýval postavením neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, přičemž z podkladů žalovaného nevyplývá, že by byl uplatňován jakýkoliv postih či diskriminace proti občanům Ukrajiny, kteří se do vlasti vrátili po dlouhodobém pobytu v zahraničí či jako neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu. Nic tedy ani nenasvědčuje tomu, že by jmenovaný byl v případě návratu do vlasti jakkoliv postižený za svoji azylovou žádost v zahraničí. Žalovaný proto nedospěl k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.
17. Žalovaný posuzoval otázku, zda žalobci po návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Z informačních zdrojů lze považovat probíhající konflikt na východě Ukrajiny za vnitřní ozbrojený konflikt, avšak bezpečnostní incidenty se soustřeďují k tzv. linii dotyku, když v dalších oblastech k bezpečnostním incidentům nedocházelo. V oblasti, ze které žalobce pochází, nedocházelo k žádným bezpečnostním incidentům a oblast je pod plnou kontrolou ukrajinské centrální vlády. Případné vycestování žalobce nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR. Žalovaný tak dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu.
18. Vzhledem k tomu, že žalobce nesplňuje důvody ani pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu, neboť nebylo zjištěno, že by v ČR byla udělena doplňková

ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce, nebyl mu udělen ani tento typ doplňkové ochrany.

II. Obsah žaloby

19. Žalobce ve své žalobě ze dne 26. 2. 2019, doručené krajskému soudu dne 28. 2. 2019, namítl, že při svém pohovoru uvedl, že o udělení mezinárodní ochrany žádá z důvodu odmítání vojenské služby, za což mu hrozí pronásledování, konkrétně uvěznění. Žalobce měl za to, že odpírání vojenské služby lze považovat za zastávání určitých politických názorů. Není přitom rozhodné, zda je důvodem pro odepírání vojenské služby např. vyznávání náboženství či čirý pacifismus. To, že žalobce tyto názoru zastává dlouhodobě, lze zjistit mj. z toho, že se vyhnul již základní vojenské službě, kterou měl v minulosti nastoupit. Nelze tedy souhlasit s názorem žalovaného, že žalobce není politicky aktivní, resp. že neuplatňuje svoje politická práva a svobody. Snaha vyhnout se vojenské službě může být považována za zcela legitimní uplatňování svobody jedince, zvláště v situaci, kdy neexistuje možnost náhradní služby.
20. Pokud již mělo dojít k úplné profesionalizaci armády a měly být zrušeny odvody, svědčí to, že tyto reálně dále pokračují, a o tom, že branná povinnost není v tomto případě legitimní občanskou povinností. Pokud tedy byla nadále ze strany armády vyvíjena snaha o odvedení žalobce, lze toto považovat za pronásledování žalobce z důvodu jeho snahy o uplatnění práva, aby s ním bylo zacházeno dle platného práva, tedy aby nebyl odveden. Žalobce nespatořoval žádný rozpor ve svých vyjádřeních, když nejprve uvedl, že žádné předvolání do armády nedostal, a následně, že mu jej sice doručovali, ale on je nepřevzal. Pokud je totiž nepřevzal, nemohl je dostat.
21. Žalobce tak měl za to, že splňuje požadavky pro udělení mezinárodní ochrany dle ustanovení § 12 zákona o azylu, když by mu při návratu do vlasti hrozilo buď pronásledování ve formě uvěznění za uplatňování svého politického přesvědčení o správnosti odmítání vojenské služby, nebo dokonce za to, že uplatňuje svoje právo na rovnost před zákonem, tedy právo nebýt odveden, když toto není v souladu s právním řádem země jeho původu.
22. I pokud by žalobce nesplňoval podmínky udělení mezinárodní ochrany dle ustanovení § 12 zákona o azylu, měl žalobce za to, že výše uvedené lze považovat také za důvody zvláštního zřetele hodné, které odůvodňují udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Mimo výše uvedené již proto, že se žalobce vojenské službě již z důvodu svědomí vyhnul a následně v minulosti byly učiněny kroky směřující i k jeho odvedení, lze mít za to, že právě on bude v případě odvedení terčem pronásledování v rámci armády za postoje. Napadené rozhodnutí je tak dle žalobce zatíženo vadou nesprávného právního posouzení skutkového stavu a je nezákonné.
23. Žalobce měl dále za to, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav ke dni vydání napadeného rozhodnutí, jelikož žalovaný při posuzování žalobcovy žádosti vycházel z informací vyhotovených mezi květnem a zářím roku 2018. V zemi původu žalobce

došlo k 28. 11. 2018 k vyhlášení válečného stavu z důvodu eskalace probíhajícího konfliktu. Informace, ze kterých žalovaný vycházel, tak nemohou být aktuální a správně zachycující současnou situaci na Ukrajině, která se od doby vydání závazného stanoviska razantním způsobem změnila. Žalobce se proto domníval, že není možné z těchto informací vycházet a je nutné, aby byla bezpečnostní a politická situace a stav dodržování lidských práv v zemi jeho původu znovu posouzena, přičemž byl přesvědčen, že existují důvody, pro které je nutné dojet k závěru, že v případě návratu do země by mu hrozilo nebezpečí pronásledování. Napadené rozhodnutí tak nesplňuje požadavky dle ustanovení § 3 správního řádu.

24. Žalobce dále poukázal na to, že i pokud není žádost o udělení mezinárodní ochrany podána bezprostředně po překročení hranic, může se sice jednat o nepřímý důkaz o tom, že důvody pro podání žádosti nejsou dostatečně palčivé, avšak nelze *a priori* říci, že taková žádost není oprávněná. Naopak je nutné, aby i v tomto případě byl zjištěn skutečný stav věci, přičemž měl žalobce za to, že v jeho případě byly zjištěny okolnosti odůvodnění udělení mezinárodní ochrany.
25. S ohledem na výše uvedené proto žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

26. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 27. 3. 2019 nesouhlasil s obecně formulovanými žalobními námitkami, neboť nedokládají žalobcem namítaná porušení zákonných ustanovení. Žalobce při své výpovědi výslovně uvedl, že nebyl politicky aktivní a z vlasti vycestoval dobrovolně, aniž by byl pronásledován. Aby bylo možné hovořit o pronásledování ve smyslu zákona o azylu, muselo by k němu docházet ze strany státních orgánů Ukrajiny, nebo ze strany soukromých osob, jejichž činnost by byla těmito státními orgány podporována či tolerována a stát by nebyl schopen či ochoten odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Důvodem takového jednání musejí být rovněž pohnutky stanovené zákonem o azylu, tedy rasa, pohlaví, národnost, náboženství, příslušnost k určité sociální skupině či politické přesvědčení. Obavy žalobce z odvodu do armády a jeho snaha se nástupu do armády vyhnout není důvodem k udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu.
27. Žalovaný rovněž podotkl, že se situací žalobce dostatečně zabýval, důkladně posoudil všechny skutečnosti, které žalobce v rámci řízení uvedl, podrobně se zabýval bezpečnostní a politickou situací v zemi jeho původu a shromáždil k nim adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům nezbytným k vydání napadeného rozhodnutí. K námitce týkající se vyhlášení válečného stavu žalovaný uvedl, že prezident Ukrajiny vyhlásil válečný stav pouze od 26. 11. 2018 do 26. 12. 2018, a to jen v deseti oblastech země. K žádným bezpečnostním incidentům nad rámec této listopadové události v Kerčském průlivu nedošlo.

28. Žalovaný neshledal důvody, které by bylo možné označit za azylově relevantní, a neměl pochybnosti o skutečném důvodu podané žádosti, kterou využil jako prostředek k legalizaci pobytu na území ČR. Podle samotné výpovědi žalobce svou vlast neopustil z azylově relevantních důvodů s cílem bezprostředně požádat o mezinárodní ochranu. Na území ČR vstoupil dne 11. 8. 2018 a o mezinárodní ochranu požádal o necelé tři měsíce později, aby nesetřval v schengenském prostoru bezvízově déle než 90 dnů v rámci 180 denního období.
29. Závěrem proto žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

30. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
31. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
32. V žalobě nebyl ve vztahu k ustanovení § 13, § 14a a § 14b zákona o azylu uveden žádný konkrétní žalobní bod. Soud tedy obecně konstatuje, že se žalovaný správní orgán s ohledem na tvrzení žalobce ve vztahu k výše citovaným ustanovením zákona o azylu dostatečně vypořádal s veškerými zjištěnými skutečnostmi a podrobně je posoudil. Zabýval se všemi okolnosti případu a srozumitelným způsobem odůvodnil, proč nebylo možné žalobci udělit některou z výše citovaných forem mezinárodní ochrany. Ve věci tedy nebyly zjištěny žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu shora zmíněných ustanovení zákona o azylu. Soud k věci dále doplňuje, že institut azylu slouží osobám, které jsou v zemi původu pronásledovány ze zákonem stanovených důvodů a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoliv problémů (osobních, rodinných či ekonomických) v zemi původu. Udělení mezinárodní ochrany lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005-43).
33. K jednotlivým žalobním námitkám uvádí soud následující.
34. Podle ustanovení § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
35. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném*

*zvláštního
z humanitárního důvodu.*

žřetele

udělit

azyl

36. Pokud jde o obavu žalobce z povolání do armády a účasti v bojích, krajský soud shledal, že se žalovaný touto problematikou podrobně zabýval, a to na stranách 3 až 5 napadeného rozhodnutí. Poukázal na to, že žalobce žádný z povolávacích rozkazů doposud nepřevzal, když vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin. Nepřevzaté povolávací rozkazy poté nemají ve vztahu k osobě žalobce žádné právní účinky. Z jednotlivých vyjádření podle žalovaného nevyplynulo, že by byl žalobce v zemi původu pronásledován ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný rovněž zmínil rozporuplná tvrzení žalobce učiněná v průběhu správního řízení a nesrovnalosti v jeho výpovědi. Na straně 3 napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl: „(...) *snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, zejména pokud povinnost ji nastoupit se týká všech obyvatel země bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženství či politické přesvědčení. Branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností, což uznává nejen Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (dále jen Ženevská konvence), ale i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Podle Ženevské konvence není ani vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (...). Nad rámec správní orgán poukazuje na rozporuplné vyjádření žadatele, který nejprve v průběhu pohovoru potvrdil, že žádné předvolání do armády nedostal, a při následné konfrontaci správním orgánem s touto skutečností svoji výpověď upravil a nově tvrdil, že předvolání dostával, pouze ho nepřebíral. Správní orgán uzavírá, že samotná povinnost každého občana Ukrajiny, včetně žadatele, účastnit se základní vojenské služby nebo v rámci mobilizace jakéhokoli dalšího výcviku či dokonce bojových operací, pokud je zaměřena na veškeré bojeschopné muže bez ohledu na jejich radu, národnost či náboženství atd., nemůže být chápána jako pronásledování jednotlivců ze strany ukrajinských státních orgánů, a to ani v případě následného nasazení vojáků do konfliktních oblastí.*“
37. S tímto posouzením se zdejší soud ztotožňuje a poukazuje na to, že problematikou odmítání nastoupení služby v armádě se v minulosti opakovaně zabýval i Nejvyšší správní soud. Lze odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2019, č. j. 10 Azs 141/2019-30 či ze dne 25. 5. 2017 č. j. 10 Azs 79/2017-32 nebo na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2017 č. j. 7 Azs 34/2017-26, ve kterém se uvádí: „Pokud jde o obavu žalobce z výkonu vojenské služby, pak tato obava není sama o sobě azylově relevantním důvodem. Odkázat lze na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 1994, sp. zn. 6 A 509/94, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, či na rozsudek téhož soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, kde uvedl: „Samotné odmítání odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.“ Branná povinnost sama o sobě je zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany. Potenciálně brozící trestní stíhání pro nenastoupení vojenské služby rovněž nezakládá azylově relevantní důvody automaticky, ale jen tehdy, pokud je trestní sankce důsledkem toho, že se bránc odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo že mu hrozí trest, jehož intenzita či způsob

výkonu zakládá porušení lidských práv. Takové skutečnosti však z podkladů shromážděných stěžovatelem nevyplynuly a ani žalobce je netvrdil.“ Dané závěry jsou bezesporu aplikovatelné i v nyní posuzované věci.

38. K námitce žalobce, že jeho politické přesvědčení je v rozporu s nastoupením do armády, zdejší soud zdůrazňuje, že žalobce v průběhu správního řízení uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, nebyl politicky aktivní. Žalobce toliko uvedl, že nástup do armády odmítá a nechce střílet, protože člověk musí riskovat svůj život. Na základě výše uvedeného nelze dospět k závěru, že by žalobce projevil reálné morální a politické přesvědčení, z něhož by bylo možné dovodit, že by v jeho případě byla dána výhrada svědomí ve vztahu k nenastoupení vojenské služby (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 235/2016-36). Nadále i podle judikatury Vrchního soudu v Praze (viz např. dle jeho rozsudku ze dne 19. 8. 1994, č. j. 4 A 509/94) platí, že pouhá averze k vojenské službě či strach o život samy o sobě nepředstavují azylově relevantní důvod. Přiměřeně lze odkázat i na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 7. 1994, č. j. 6 A 502/1994-39, podle něhož „*povolávání vlastních občanů k výkonu vojenské služby, byť i způsoby netybíravými, popř. i vnitřní zákonodárství státu porušujícími, samo o sobě bez přistoupení dalších skutečností není ještě pronásledováním z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro politické přesvědčení ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 498/1990 Sb., o uprchlících.*“
39. Ve shodě se žalovaným krajský soud k obavám žalobce z opakovaného zájmu ukrajinské vojenské správy o jeho osobu uvádí, že obecně platí, že branná povinnost a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem. Tuto zásadu uznává i Ženevská konvence, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Nejde tedy o jednání označitelné za pronásledování. V životní situaci žalobce nebylo možné ani předpokládat, že by jeho případný výkon vojenské služby měl být uplatňován diskriminačně. Nic takového nebylo zjištěno a žalobce nic takového neuváděl ve svých tvrzeních. Nutno dodat, že sice na Ukrajině hrozí za nenastoupení vojenské služby trest odnětí svobody, to však teprve v případě, že si dotyčný převezme povolávací rozkaz, a to osobně. K tomu v případě žalobce dosud nedošlo. Dokud si občan rozkaz nepřevzme, není trestně postižitelný. Na Ukrajině je běžné vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu. K výkonu vojenské služby na Ukrajině a trestnímu postihu za její nenastoupení si krajský soud dovoluje dále odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016-34, v němž se uvádí, že „*[p]okud stěžovatel vyjádřil obecný politický nesouhlas s účastí na bojových operacích probíhajících na východě Ukrajiny, je v dané věci třeba upozornit na informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, ve které se uvádí, že „[p]odmínky výkonu základní vojenské služby jsou na Ukrajině standardní. Vojsáci základní vojenské služby nejsou povoláváni do zóny ATO (tj. antiteroristické operace), mohou se ale rozhodnout dobrovolně. (...) Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin. (...) Institut alternativní služby byl v minulém roce znovu*

zaveden. Vojáci základní vojenské služby mohou odmítnout sloužit například z náboženských důvodů a nastoupit na alternativní službu, klasicky je služba vykonávána v nemocnicích. Na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny nesmí voják základní služby sloužit v zóně ATO, pokud se k tomu dobrovolně nerozhodne. Pro vyslání do zóny ATO musí voják projít tříměsíčním výcvikem a následně je začleněn do týlu. (...) Jak již bylo uvedeno, ve většině případů službu povolávání nenastoupí, protože se vyhýbají převzetí, což ale není kvalifikováno jako trestný čin a vojenská prokuratura se tím tudíž nezabývá.“ Z citované informace Ministerstva zahraničních věcí tak jasně vyplývá, že případná účast stěžovatele na vojenské operaci probíhající na východě Ukrajiny (tj. antiteroristické operaci) je odvislá od jeho vlastního rozhodnutí, jde v podstatě o dobrovolné rozhodnutí stěžovatele. Nutno zopakovat, že samotná vojenská služba na Ukrajině je hodnocena jako standardní, přičemž

navíc

existuje

i možnost tzv. alternativní služby. S odkazem na tyto skutečnosti, tak nelze v obecném tvrzení stěžovatele týkajícím se odmítání účasti na „politické válce“ na Ukrajině spatřovat konkrétní důvod, který by udělení mezinárodní ochrany jeho osobě odůvodňoval.“ V projednávaném případě si žalobce dosud žádný povolávací rozkaz osobně nepřevzal a na žalobce se proto žádný trestní postih nevztahuje. Obavy žalobce z nasazení do bojů pokládá soud za nedůvodné i proto, že v zemi v současné době neprobíhá žádná mobilizace. Lze tedy mít za to, že obava žalobce z bezprostředního nasazení do reálného boje proti jeho vůli není odůvodněná. V této souvislosti krajský soud poukazuje na to, že ačkoliv je žalobce podle dostupných informací schopný vojenské služby, nebyl k ní od roku 2015 dosud povolán, a to i přes postupně probíhající mobilizace, kdy situace na východě Ukrajiny a nedostatek lidských zdrojů v armádě byly mnohem tíživější než v současné době. Soud proto dodává, že nastoupení vojenské služby může stát po svém občanu vyžadovat, hrozbu trestního stíhání pro její nenastoupení nelze považovat za azylově relevantní skutečnost.

40. Ke spekulaci žalobce, že jsou i po profesionalizaci armády reálně dále pokračují odvody do armády, krajský soud doplňuje, že takové informace ze zjištění podkladů nevyplývají a žalobce pro tato svá tvrzení nenavrl žádný důkaz. Za této situace lze tedy pouze konstatovat, že jde o ničím nepodloženou domněnku žalobce.

41. Co se týče probíhajícího válečného konfliktu na Ukrajině, krajský soud konstatuje, že boje

se omezují na východní část Ukrajiny, konkrétně na Doněckou a Luhanskou oblast. Oblast,

ve které žalobce na území své vlasti naposledy pobýval, je pod kontrolou ústřední vlády a nedochází tam k žádným bezpečnostním incidentům. Krajský soud k této otázce dále odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, ve které se kasační soud opakovaně vyjádřil k bezpečnostní situaci na Ukrajině. Lze zmínit např. usnesení ze dne 18. 4. 2019,

č. j. 9 Azs 410/2018-38, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl: „K bezpečnostní situaci na Ukrajině NSS opakovaně konstatoval, že „na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“ (viz usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014

dále srov. např. usnesení ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 - 28; ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 - 69; ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 - 31; a ze dne 21. 2. 2019, č. j. 4 Azs 411/2018 - 26). *Ozbrojený konflikt je navíc dlouhodobě omezen na Doněckou a Luhanskou oblast, zbytek země je plně pod kontrolou ukrajinské vlády.*“ K žalobnímu tvrzení, že Ukrajina je ode dne 28. 11. 2018 ve válečném stavu, krajský soud ve shodě s žalovaným konstatuje, že válečný stav byl dne 26. 12. 2018 ukončen, a k dalším bezpečnostním incidentům nad rámec této skutečnosti nedošlo. Tato skutečnost tedy neměla vliv na správnost závěrů žalovaného vyjádřených v napadeném rozhodnutí.

42. Krajský soud měl proto v souladu se závěry žalovaného za to, že nebyly dány důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu.

43. Pokud jde o humanitární azyl, shrnul obecná východiska soudního přezkumu rozhodnutí

o neudělení humanitárního azylu Nejvyšší správní soud kupříkladu ve svém rozsudku ze dne 25. 10. 2017, č. j. 6 Azs 81/2017- 32: *„K námitce existence důvodů zvláštního zřetele hodných lze konstatovat, že podle ustálené judikatury na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Míra volnosti žalovaného*

při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).“ Žalovaný v napadeném rozhodnutí srozumitelně objasnil, že posoudil rodinnou, sociální a ekonomickou situaci žalobce, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu, přičemž žalobce je plně svéprávným dospělým člověkem, bez snížené pracovní schopnosti, nemá (či neuvedl) žádné zdravotní obtíže. Žalovaný neshledal důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by bylo na místě udělit humanitární azyl žalobci. V tomto posouzení neshledal krajský soud překročení mezí správního uvážení či jeho zneužití, odůvodnění závěru žalovaného o nenaplnění podmínek pro udělení humanitárního azylu soud považuje za dostatečné. Co se tvrzených obav žalobce z výkonu vojenské služby týče, Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 29. března 2004,

č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, dospěl k závěru, že *„nelze za důvod přiznání azylu považovat skutečnost,*

že se stěžovatel odmítal prezentovat k výkonu základní vojenské služby, neboť tato skutečnost bez přistoupení jiných okolností není důvodem pro udělení azylu a nelze ji ani vnímat jako případ zvláštního zřetele hodný pro udělení humanitárního azylu“. Ani této žalobní námitce proto krajský soud nevyhověl.

44. K obecnému nesouhlasu žalobce s napadeným rozhodnutím soud uvádí, že nelze tvrdit, že by dokazování provedené žalovaným bylo nedostatečné, a že by skutková podstata, z níž žalovaný vycházel, neměla oporu ve správním spisu. Žalovaný provedl dokazování podrobně a zabýval se v plném rozsahu všemi okolnostmi případu v souladu se

zákonem

a v napadeném rozhodnutí logicky a přezkoumatelným způsobem odůvodnil, proč nebylo žalobci možné udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Ve světle ustálené judikatury správních soudů je to právě žalobě, kdo má v řízení o udělení mezinárodní ochrany povinnost tvrzení. Tato povinnost tvrzení má v uvedených věcech zásadní význam, neboť pouze žadatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. V rámci poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany měl žalobce možnost uvést důvody, pro které žádal o udělení mezinárodní ochrany. Stejně tak při konaném pohovoru bylo žalobci umožněno, aby uvedl i další skutečnosti, které by měl správní orgán vzít v potaz během posuzování jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to včetně možnosti doložit doklady na podporu svých tvrzení. Naopak žalovaný si pro vydané rozhodnutí opatřil dostatečně aktuální informace o zemi původu žalobce a dostatečně v nezbytném rozsahu zjistil skutkový stav, jenž mu umožňoval vydat ve věci rozhodnutí v souladu se zákonem. Nelze tedy přisvědčit námitce žalobce, že žalovaný nedostatečně posuzoval jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany ve světle válečného stavu či mobilizace obyvatelstva Ukrajiny. Nebylo povinností žalovaného zjišťovat od žalobce podrobnější informace o jeho odmítání vojenské služby, neboť povinnost tvrzení má v řízení ve věcech mezinárodní ochrany právě žalobce. Tímto tvrzením totiž žalobce utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Soud tedy tuto skupinu žalobních námitek uzavírá tak, že žalovaný zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu (§ 3 správního řádu). Za tímto účelem si žalovaný opatřil relevantní p odklady, z nichž také při vydání rozhodnutí vycházel. Žalovaný postupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy.

45. Soud v této souvislosti zdůrazňuje, že udělení mezinárodní ochrany je pouze specifickým způsobem legalizace pobytu na území ČR, a to za přesně vymezených důvodů. V ostatních případech je však nutno vycházet z režimu zákona o pobytu cizinců. Azylovým řízením za žádných okolností nelze nahradit smysl a účel úpravy obsažené v zákoně o pobytu cizinců. Mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoli však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodů upravených v zákoně o azylu.

V. Závěr a náklady řízení

46. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
47. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, protože nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů
ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních
u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. října 2020

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.